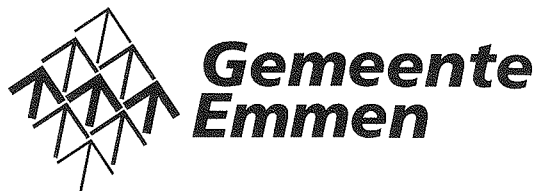

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
**Account, Beleid en
Bedrijfsvoering sociaal
domein**

ons kenmerk	uw kenmerk	bijlage	behandeld door	BSN
19.013442		2	A. Zuidema en G. Kolk	
datum	telefoon	fax	e-mail	
19 december 2019	14 0591		gemeente@emmen.nl	

onderwerp
C-discussie Perspectief op Jeugd

Geachte leden van de raad,

Op 3 december jongstleden is de conceptnotitie Perspectief op Jeugd in de commissie Samenleving besproken. In dit verzameldocument hebben we onze Emmense visie, ambities, kaders en uitgangspunten op het gebied van jeugd geformuleerd. Deels gaat het om plannen die we in de praktijk al uitvoeren of die we in de komende tijd verder willen ontwikkelen. Tijdens de commissievergadering is voorgesteld om Perspectief op Jeugd nader te bespreken tijdens een C-discussie tijdens de commissie Samenleving van 14 januari aanstaande. In deze brief zetten we de door uw raad ingebrachte en gevraagde bespreekpunten uiteen.

Perspectief op Jeugd geeft verdieping op de uitgangspunten die uw raad in 2016 in het beleidsplan Samen verder in het sociaal domein heeft vastgesteld. De gewenste omslag naar een positief opvoedklimaat staat hierin centraal. De tweede doelstelling is dat betrokken organisaties, werkers en gemeente, door het positieve klimaat te realiseren, het gebruik van gespecialiseerde jeugdhulp en het uitsluiten van jeugdigen uit het 'normale' sociale leven terugdringen. In Samen verder heeft uw raad ook specifieke aandacht voor jongeren met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Graag bespreek ik de notitie en de kaderstelling met u in de vorm van een C-discussie aan de hand van de onderstaande thema's/vraagstukken/denkrichtingen.

1. Ontwikkeling en oorzaken jeugdzorggebruik

Waarom heeft 1 op de 8 kinderen jeugdzorg? En waarom is het jeugdzorggebruik de afgelopen 20 jaar zo toegenomen? Deze vragen zijn na het ontstaan van de tekorten op de jeugdhulpbudgetten vaak gesteld. Een in Drenthe uitgevoerde analyse, in het kader van het Bestuurlijk Transformatie Akkoord Jeugd, gaat in op de Drentse cijfers en geeft als verklaring onder andere de (te vroege en te grote) efficiency korting bij de start van de Jeugdwet en de aanname dat de decentralisatie en het dichterbij organiseren van jeugdhulp tot een afname van volume zou leiden. Recent is er verdiepend onderzoek naar het jeugdzorggebruik door het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) gedaan, waar vanuit een breed perspectief

naar de oorzaken is gekeken en waardoor er zicht komt op oplossingsrichtingen. In de NJI analyse worden 3 hoofdoorzaken genoemd, die we verwerkt hebben in Perspectief op Jeugd:

- a. Ontwikkelingen bij kinderen en opvoeders: geen toename van problematiek, maar meer school- en prestatiedruk, mediagebruik en scheidingen. Opgroeien en opvoeden gaat met vallen en opstaan en is een hobbelige weg.

In Perspectief op Jeugd staat voorop dat opgroeien en opvoeden een hobbelig pad is. Accepteren dat dat zo is en het bijstellen van hoge verwachtingen (alles is maakbaar), zijn daarbij essentieel. In plaats van verbijzonderen willen we normaliseren en aansluiten bij dat wat goed gaat met het kind en de jongere en diens omgeving.

De vraag, waar ik met u over van gedachten wil wisselen, is of er meer problemen zijn in de ontwikkeling en opvoeding van kinderen, of dat er minder tolerantie is voor gewone obstakels in het opgroeien en opvoeden? Wat vinden wij met elkaar?

- b. Organisatie en werking stelsel: het onderbrengen van de jeugdzorg bij de gemeenten zou het stelsel verbeteren, omdat er meer samenhang mogelijk werd in de aansturing en de uitvoering van de jeugdzorg. Ook zou de samenwerking met gemeentelijke voorzieningen in het jeugdwezijn, de jeugdgezondheidszorg en het bredere sociale domein verbeteren, net als de verbinding met het onderwijs. Tegelijk zou er een prikkel zijn voor het versterken van de preventie.

In Emmen hebben we ingezet op huisartsondersteuners om een korte lijn en afstemming te hebben met huisartsen, overleggen ingericht met het onderwijs om afstemming te zoeken over de inzet van ondersteuning vanuit het onderwijs en jeugdhulp en starten we binnenkort – samen met andere Drentse gemeenten – een pilot Zorgmakelaar, waarin we de afstemming met de verwijzers vanuit de gecertificeerde instellingen organiseren.

Het zorggebruik is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, rechters, gecertificeerde instellingen, onderwijs, huisartsen en andere verwijzers. Wij zoeken hiervoor de afstemming en maken afspraken. Ook gaan we het gesprek aan met het onderwijsveld, rechters en zorgverzekeraars. Welke stappen zouden we hier, wat u betreft, nog meer in kunnen zetten?

Samenwerken met andere gemeenten is noodzakelijk om voldoende bestuurskracht te hebben. Het is zoeken naar de balans met lokale kaders en zeggenschap. Hoe ziet u de verhouding tussen regionaal samenwerken om meer invloed te hebben op het zorglandschap en aansluiten bij de lokale context en kaders die we belangrijk vinden? Wat zijn we bereid in te leveren?

- c. Kwaliteit van het aanbod: er zijn hoge verwachtingen bij de effecten van preventie en jeugdhulp. Uit onderzoek blijkt dat dit beperkt is, mede doordat niet alle problemen zijn te verhelpen en doordat bepalen wat passende hulp is, moeilijk is. Vaak wordt hier veiligheidshalve ingezet op zorg in plaats van het nog even aan te zien of af te raden. De effecten zijn wel te vergroten door meer in te zetten op het gebruik maken van bestaande kennis en het doorontwikkelen van die kennis.

Het sturen op en monitoren van de kwaliteit en effecten van jeugdpreventie en jeugdhulp zien we als een belangrijke randvoorwaarde in Perspectief op Jeugd. Zo wordt er gebouwd aan een dashboard jeugd waardoor we meer datagestuurd kunnen werken. Ook vinden we het belangrijk gebruik te maken van bestaande kennis en kennis te bundelen, bijvoorbeeld door bij te dragen aan een Drentse Jeugdacademie.

Hoe kijkt u aan tegen het sturen op en monitoren van de kwaliteit en effecten van jeugdpreventie en jeugdhulp? Hoe ziet u de inzet, samen met partners, op het vergroten en doorontwikkelen van kennis en kwaliteit?

2. Perspectiefwisseling

In Perspectief op Jeugd hebben we het over een perspectiefwisseling, waarbij de focus ligt op gewenst gedrag en het gewone leven, waarin het gezond opgroeien en positief opvoeden van kinderen en jongeren centraal staat. Wat gaat goed en hoe kunnen we dat versterken en vergroten. Gelijk aan de uitgangspunten van positieve gezondheid. Waarbij we op gezette tijden toetsen of we nog steeds op de juiste weg zitten.

Dit geven we vorm in de bewegingen, zoals bijvoorbeeld de beweging van probleemgericht naar oplossingsgericht. We zetten hierbij in op het vergroten van beschermende factoren, zoals bijvoorbeeld opgroeien in een omgeving waarin duidelijke normen, waarden en daarop gebaseerde concrete regels voor positief gedrag worden uitgedragen en nageleefd. Of de mogelijkheid deel te nemen aan creatieve activiteiten als muziek en theater, en om activiteiten als sport, bij clubs of verenigingen. Dit vermindert de kans op risicovol gedrag, helpt vaardigheden te ontwikkelen en geeft een goed gevoel.

Hoe kijkt u aan tegen de perspectiefwisseling? Wat is dit wat u betreft en hoe kunnen we daaraan invulling geven? Hoe zorgen we dat professionals/professionele verwijzers vanuit een perspectiefwisseling leren kijken naar wat er nodig is voor een jeugdige en een gezin?

3. Bewegingen concreet maken

De bewegingen uit Perspectief op Jeugd vormen de basis voor de verdere uitwerking:

- Van probleemgericht naar oplossingsgericht (positieve gezondheid)
- Van over jongeren naar voor, door en met jongeren
- Van specialistische jeugdhulp naar vroegsignalering en preventie
- Van onderwijs en jeugdhulp naast elkaar naar met elkaar
- Van controle naar datagestuurd werken
- Van coördinatie van hulp naar perspectiefregie
- Van stepped care naar integrated care

Vanuit deze bewegingen worden op basis van de vraagstukken in Emmen (bijvoorbeeld overgewicht) vastgesteld wat we willen bereiken (bijvoorbeeld 10% meer kinderen doen aan sport) en bepaald welke verbeteracties we gaan inzetten. De ambities zijn groot, niet alles kan tegelijk opgepakt worden. Het gaat om veranderingen die tijd vragen. Wij zullen hierover in gesprek gaan met onze partners. Gedurende het traject wordt steeds gekeken of de inzet bijdraagt aan de bedoeling van Perspectief op Jeugd.

Wij pakken dit nu al concreet op met het onderwijs, omdat er van beide kanten de wens is om de ondersteuning voor jeugdigen gezamenlijk op te pakken. Zo gaan we op een aantal scholen gezamenlijk de ondersteuning aan leerlingen opnieuw inrichten en zijn we gestopt met het vanuit de Jeugdwet financieren en contracteren van huiswerkondersteuning.

Wat zijn wat u betreft de prioriteiten voor (de eerste helft) 2020?

Ik verzoek u deze C-discussie te agenderen voor de vergadering van de raadscommissie Samenlevingszaken op 14 januari 2020.

Hoogachtend,
Wethouder Jeugd

R.E. Kleine